

ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Слободянюк А., Косарева Л.

Вінницький національний технічний університет
Хмельницьке шосе, 95. Вінниця. 21021, Україна, Тел.: (0432) 59-81-38

Abstract

In the article there was made an attempt to describe socio-psychological technologies, that could be applied in high educational institutions in order to create conditions for efficient adaptation students to process of education. Efficiency of a person professional realization, on our opinion, is highly dependent on successful and complex implantation of these technologies.

The experience of socio-psychological technologies implantation in educational process of Vinnytsya National Technical University is proposed. Implementation of those kinds of psychological and socio-psychological activities is provided by the Laboratory of Sociological Investigations and VNTU Services of Psychological Assistance.

Supporting of connections with corresponding centers and scientific organizations, centers and sociological investigations by means of official laboratory of Sociological Investigations Web-site makes it possible to use effectively information in educational process and in scientific investigations.

Вступ

Позиція молодого покоління передбачає напрямок і теми процесів модернізації українського суспільства, тому впровадження соціально - психологічних технологій в навчальний процес ВНЗ як умова професійною становлення особистості в сучасних умовах набуває особливу актуальність. Змістом соціально-психологічних технологій є психологічні види робіт, які спрямовані на досягнення мети і розв'язання завдань впровадження. Основні функції впровадження даної технології значною мірою зумовлюються такими обставинами, як специфіки закладу і майбутньої професії студентів та особливостями професійної ідентифікації у даному закладі; специфікою психологічних завдань, що має виконувати той чи інший соціальний інститут.

Загальна частина

1) основу даної технології впровадження покладено такий аспект гуманістичної психології, як розуміння сутності особистості: а) людина найвища цінність в існуючому світі; б) кожна людина - унікальна, неповторна, своєрідна, тому необхідно випитати автономію кожної людини. Її право йти своїм шляхом і на цьому шляху розкривати свої смисли як безцінну потенційну можливість життя; в) найціннішою властивістю психологічної організації людини є її намагання розвивати свої потенційні, творчі можливості, самозмінювати себе, управляти власним розвитком; г) вільний вибір - основа розвитку особистості, позитивних особистісних змін; д) необхідними і достатніми умовами гуманізації будь-яких міжособистісних стосунків, які забезпечують конструктивні особистісні зміни є безоціночне позитивне слухання; конгруентне (тобто адекватне, справжнє, щире) самовираження себе у спілкуванні з нею; е) зовні людину не можна гуманізувати, будь-яка гуманізація - це перш за все гуманізація (і гармонізація) стосунків особистості з своїм внутрішнім автентичним "Я" [1].

Впровадження соціально-психологічних технологій в навчальний процес вищого навчального закладу вимагає тривалого часу здійснення такої роботи, оскільки він, на нашу думку, враховує:

- індивідуально-психологічні особливості студента;
- сучасні методологічні підходи до роботи зі студентською молоддю;
- комплекс різноманітних особистих і професійних проблем;
- особливості спілкування на основі особистісно-орієнтованої, суб'єкт-суб'єктної моделі педагогічної взаємодії;
- особливості проблем та потреб студентської молоді,

Спинимось на соціально-психологічних технологіях, які можуть бути запропоновані в

навчальному процесі вищого навчального закладу:

1) *технологія роботи зі студентами початкових курсів, студентами середніх курсів, студентами старших курсів*. Студенти початкових курсів, які починають адаптуватись до умов навчання у ВНЗ ще недостатньо знають свої інтелектуальні можливості, відчувають невпевненість у зв'язку з деякими труднощами в навчальній діяльності і у спілкуванні. Актуальним на цьому етапі є інформування з основних питань психології особистості і спілкування, групові дискусії, психологічні бесіди, проведення тренінгу асертивності. Для студентів третього курсу характерні сумніви у відношенні майбутньої професійної діяльності, переживання, пов'язані з усвідомленням відповідальності за свій професійний вибір і свій подальший професійний шлях, прагнення намітити реальні шляхи самовираження у професії. У зв'язку з чим психокорекційна робота на цьому етапі припускає інформування студентів з питань психології емоційних станів і керування ними, консультативну допомогу в вирішенні виникаючих проблем у випадку кризових станів, у визначенні шляхів саморозвитку, профілактичні заходи і сенситивного тренінгу. Студенти старших курсів, магістранти, як правило, більш оптимістичні в порівнянні зі студентами початкових курсів в своєму ставленні до майбутньої професії. Тому психокорекційна робота з цими студентами припускає: інформування студентів з питань ергономіки, інженерної психології, психології праці, соціальної психології, психології управління; індивідуальне консультування з визначення планів перспективного професійного розвитку: активне групове навчання з метою розвитку творчого потенціалу, проведення ділових ігор;

2) технологія особистого зростання сприяє первинній професійній адаптації студентів, які, завдяки психодіагностиці та психологічному консультуванню, відкривають свої сильні, з точки зору професійної придатності, сторони та можливості розвитку або компенсації слабких сторін. Технологія особистого зростання є перспективним напрямком методики викладання психології та психологічної підготовки, який одночасно забезпечує формування психологічної культури та професійної компетентності, а також сприяє усвідомленню та вдосконаленню особистісного потенціалу студентів [2];

3) технологія навчання дорослих - це система психологічного навчання, яка б забезпечувала спеціальне пізнання сутності, структури і розвитку особистості, психології спілкування у поєднанні з активним застосуванням і розвитком його можливостей на практиці. Знайомство з наукою акмеологією, яка виникла на стику суспільних, соціальних, гуманітарних та технічних дисциплін і вивчає феноменологію, механізми розвитку людини на ступені її дорослості і особливо при досягненні її найбільш високого рівня в цьому розвитку [3]. Методами можуть тут бути: лекція (найбільш слухний метод, коли метою є лише донести інформацію); обмін запитаннями (оскільки інформативна частина невелика, цей метод передбачає більшу взаємну активність, аніж лекція); заняття у групах: вивчення кейсів (прикладів з реальної практики): рольові ігри (сприяють формуванню життєвих сімейних умінь та навичок); обговорення (особливо корисне для забезпечення обміну думками, коли погляди щодо теми обговорення мають тенденцію до розбіжностей).

Висновки

Впровадження соціально-психологічних технологій в навчальний процес ВНЗ - це шлях до подолання негативних стереотипів (переконань), який дасть змогу гуманізувати взаємини у найскладнішій сфері "людина-людина".

Література:

- [1] Грининг Т. История и задачи гуманистической психологии //Вопр. Психологии. - 1988. - № 4, - С. 161-167
- [2] Корват Л. Деякі аспекте психологічної підготовки студентів у ВНЗ непедагогічного профілю// Психолого-педагогічні засади професійного становлення особистості практичного психолога і соціального педагога в умовах вищої школи. - Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції у 2-х т. Т.1.- Тернопіль. 2003.- СІ 40.
- [3] Бодалев А. А., Рудкевич Л.А. Как становятся великими или выдающимися? - М.: Изд-во Института Психотерапии. 2003. - С. 12